

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ**

***ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції***

***«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»***

09-10 листопада 2023 року

**м. Запоріжжя
2023**

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» зареєстрована Державною науковою установою «Український Інститут науково-технічної експертизи та інформації» МОН України (Повідчення № 337 від 04 липня 2023 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Колесник Юрій Михайлович – голова оргкомітету, ректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Туманський Валерій Олексійович – співголова, проректор з наукової роботи Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Авраменко Микола Олександрович – співголова, перший проректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

Моргунова Світлана Андріївна – співголова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Рагіна Жанна Михайлівна – секретар, декан І міжнародного факультету Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки.

Васецька Лариса Іванівна – керівник Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гейченко Катерина Іванівна – завідувач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гриценко Ольга Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Литвиненко Ніна Павлівна – завідувач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, доктор філологічних наук, професор.

Соловійова Ольга Володимирівна – кандидат державного управління, доцент Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Дмитрієв Вадим Сергійович – керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Реутська Яна Анатоліївна – провідний фахівець Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Пишнограєв Юрій Миколайович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Притула Віктор Анатолійович – керівник Центру комп'ютерних технологій.

**А 43 Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. – Запоріжжя, ЗДМФУ, 2023. – 122 с.
<https://doi.org/10.6084/m9.figshare.24599550>**

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» з проблем впровадження сучасних новітніх технологій в навчальний процес під час підготовки здобувачів вищої освіти України та Європи. Особливої уваги заслуговують доповіді щодо нових методів, засобів і форм у викладанні української мови як іноземної в медичних вишах, її популяризації та «чистоти».

Матеріали збірника стануть у нагоді освітянам-предметникам.

За зміст і достовірність матеріалу відповідальність несуть автори тез.

МЕТОДИКА CLIL В МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Алла Куліченко

доцент кафедри іноземних мов Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Вступ. Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасна соціальна та комунікативна динаміка вимагає від освітян переосмислення ролі іноземних мов у освітньому процесі. Оскільки навчання майбутніх фахівців спілкуватися іноземною мовою в спеціалізованому робочому середовищі є важливим для взаємопов'язаного суспільства XXI ст. [1, с. 214].

Високий ступінь компетентності та майстерності в освітньому процесі націлює заклади освіти на застосування збалансованого підходу, щоб надати здобувачам освіти можливість розвинути не лише лінгвістичні, але й культурологічні знання та навички. Розгляд іноземних мов у світлі цих сучасних парадигм надає можливість кращого розуміння та адаптації до глобальних трансформацій, що характеризують сучасний світовий контекст.

Тому методика CLIL (Content and Language Integrated Learning) стає особливо актуальною. Предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL) спрямоване на інтеграцію вивчення мови з основним предметним матеріалом. Основну концепцію сфокусовано на тому, щоб використовувати мову як засіб сприйняття та усвідомлення конкретного змісту, що є важливим елементом в освітньому процесі.

Формулювання мети та завдання. Мета дослідження – аналіз методики CLIL в медичних університетах для визначення її ефективності та впливу на якість освіти й розвиток студентів. Для досягнення мети сформульовано такі завдання: визначити теоретичні основи методики CLIL, її основні принципи; схарактеризувати специфіку методики CLIL в медичних університетах.

Результати дослідження. Раніше методику CLIL називали різними термінами, зокрема «навчання на основі контенту», «англійська мова у навчальній дисципліні» та «двомовна освіта» [2]. Це вказує на те, що концепція та підходи, які стоять за методикою CLIL, вже були використані й вивчені, але їх по-різному називали.

Методика CLIL передбачає викладання предметів іншою мовою, ніж рідна для здобувачів освіти та має такі особливості:

- вміння володіти мовою стає інструментом для освоєння навчального матеріалу;
- внаслідок зростання мотивації та вивчення мови в природному контексті навчання є більш ефективним. Коли здобувачі освіти зацікавлені темою, вони мають бажання вивчати мову для спілкування;
- ґрунтується на процесі освоєння мови, а не на примусовому навчанні;
- мову сприймають у реальних життєвих ситуаціях, що підсилює її опанування здобувачами освіти. Це природний розвиток мови, що базується на інших формах навчання;
- довготривале навчання. Здобувачі освіти набувають академічної компетентності в англійській після 5-7 років у якісній двомовній програмі;
- гнучкість використання мови важливіша за точність, а помилки є невіддільною частиною процесу вивчення мови;
- здобувачі освіти розвивають вміння спілкуватися іноземною мовою для різних цілей;
- читання є однією з ключових навичок [2].

Тож CLIL-методика надає ефективні інструменти для викладання предметів іноземною мовою, що сприяє більш ефективному та комплексному засвоєнню навчального матеріалу.

Методика CLIL впливає на розвиток ключових компетентностей студентів різних спеціальностей, зокрема в закладах вищої медичної освіти. Ця методика відрізняється від інших тим, що використовує мову як інструмент для освоєння предметного матеріалу. Основна увага приділяється розумінню специфічних текстів та освоєнню важливої термінології.

Дидактичні стратегії CLIL надають студентам більш контекстуалізованого вивчення іноземної мови, оскільки вони поєднують навички мовлення (читання, письмо, усне мовлення та слухання) в освітньому процесі, але застосовані до конкретної академічної дисципліни. Загалом, методика CLIL у медичних університетах повинна наголошувати на комунікації, медичній термінології та термінології, пов'язаної з різними аспектами здоров'я, а також належним чином приділяти увагу письму та читанню [1, с. 229].

У той же час, для успішного впровадження методики CLIL у медичних університетах необхідно враховувати потреби та рівень підготовки студентів. Також важливо мати кваліфікованих викладачів, які можуть ефективно впроваджувати цей підхід в освітній процес.

С. Дарн вказує на те, що «методика CLIL передбачає, що викладачам-предметникам під силу використовувати можливості для вивчення мови. Найкращі та найпоширеніші можливості виникають під час читання текстів. CLIL використовує лексичний підхід, спонукаючи студентів звертати увагу на мову під час читання» [2].

А. Фрумкіна зі співавторами зазначають, що «для розвитку основних навичок усного мовлення у контексті конкретного навчального предмета та супровідної іноземної мови відбуваються такі процеси: сприйняття, розуміння, запам'ятовування та використання інформації з предмета» [3, с. 509].

Вказані процеси набувають особливого значення, коли вони відбуваються в контексті методики CLIL, яка інтегрує мовне та предметне навчання. Особливо це важливо для студентів медичних університетів, оскільки вони повинні володіти не тільки медичними знаннями, але й вміти ефективно спілкуватися, особливо іноземною мовою. Тому впровадження методики CLIL допомагає під час формування цих навичок серед студентів, що є важливим кроком у підготовці майбутніх медичних фахівців до викликів сучасного світу.

Висновки й подальші перспективи дослідження. Отже, методика CLIL є актуальною та ефективною в медичних університетах, оскільки сприяє інтеграції вивчення мови з основним предметним матеріалом. Вивчення спеціальних дисциплін через іноземну мову дозволяє студентам розвивати не лише лінгвістичні, але й культурологічні знання та навички, що є важливими в сучасному світі.

Методика CLIL сприяє зростанню мотивації студентів вивчати іноземну мову, оскільки вона використовує мову в контексті реальних професійних завдань. Здобувачі освіти розвивають навички спілкування іноземною мовою для різних цілей, що є важливим для медичної галузі. Читання відіграє ключову роль у вивченні іноземної мови та предметного матеріалу.

Подальші перспективи дослідження пов'язані з детальнішим аналізом впровадження методики CLIL в медичних університетах та оцінку її впливу на академічну й професійну підготовку студентів. Також важливим є вивчення кращих практик впровадження CLIL у різних освітніх закладах та розробка рекомендацій для подальшого вдосконалення цієї методики.

Література

1. Cabrales R. A., Moreno G. A., Arcila S. Content and Language Integrated Learning (CLIL) in a Medicine program in Colombia: Results of a perception survey in students. *Latin American Journal of Content & Language Integrated Learning*. 2021. No. 14(2). P. 215-234.
2. Darn S. Content and Language Integrated Learning. *British Council. TeachingEnglish* : website. URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/educational-policies-practices/articles/content-and-language>
3. Frumkina A., Diachenko M., Polyezhayev Y., Savina N., Hadi F. Readiness of future teachers for integrated teaching of educational subjects in foreign language. *Práxis Educacional*. 2020. No.16(38). P. 502-514.

<i>Ленмара Ісмаїлова.</i> ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ – ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СВІТІ	29
<i>Дар'я Карачова, Тетяна Агібалова.</i> ВПЛИВ НОВІТНІХ ГЕНДЕРНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА СУЧАСНЕ МОВОЗНАВСТВО ТА ГАЛУЗЬ ПЕРЕКЛАДУ.....	31
<i>Олена Коваль.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ.....	32
<i>Надія Коновальчук.</i> ЗОВНІШНЯ МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ.....	34
<i>Юлія Кравченко.</i> ЗАСОБИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЇ У ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ.....	35
<i>Яніна Кулінська.</i> ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА».....	37
<i>Алла Куліченко.</i> МЕТОДИКА СЛІЛ В МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ.....	39
<i>Ірина Кушнір.</i> ЗМІСТОВІ ДЕСКРИПТОРИ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	41
<i>Анна Левицька.</i> ЗАГАЛЬНА ОСВІТА ТА МОВИ: ПЕРЕХІД ВІД ІЗОЛЯЦІЇ ДО ІНТЕГРАЦІЇ.....	42
<i>Тетяна Леценко, Олена Шевченко.</i> ПРЕДМЕТНО-МОВНЕ ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	43
<i>Тетяна Леценко, Вікторія Юфименко.</i> СУЧАСНІ ЦИФРОВІ НАВЧАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	46
<i>Ніна Литвиненко.</i> НОВІТНІ МЕТОДИКИ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ.....	47
<i>Lada Lichman, Oksana Kononets, Liudmyla Saienko.</i> IMPLEMENTING COMPETENCY-BASED LANGUAGE EDUCATION UNDER UKRAINIAN EDUCATIONAL SPACE MODERNIZATION.....	49
<i>Natalia Lysenko, Olha Lytvynenko, Alla Berestova.</i> THE USE OF GAMING ELEMENTS IN THE TEACHING OF THE EDUCATIONAL COMPONENT «UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE»: PEDAGOGIC ASPECT.....	50
<i>Галина Манаєва.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	52
<i>Катерина Мартиненко.</i> ІНОВАТИВНІ ПРАКТИКИ У ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ОСНОВА СУЧАСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ.....	55
<i>Вікторія Мікаєлян, Ірина Мазайкіна.</i> НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ МОВ У ЗВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	56
<i>Ольга Мірошніченко.</i> ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ МОВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	57
<i>Наталія Місник.</i> УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ОБ'ЄКТ	